Міжнародний день пам'яті Чорнобиля

26 квітня

НУ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
НБ

«Стогін Чорнобиля спогадом-болем
Не затихатиме в наших серцях, –
Пам'ять про жертви не згасне ніколи!
Їй пломеніти в прийдешніх віках!»
(В. Пасічник)

26 квітня – **Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську трагедію та Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф.**

Що залишила по собі жахлива катастрофа на ЧАЕС? Покинуту Прип'ять, зруйновані долі та навіки страшну дату – 26 квітня. Ми зібрали книги про Чорнобильську трагедію, які по-різному повертають читача у квітень 1986 року. Біль Чорнобиля у літературі.

До вашої уваги документальні і художні твори, вірші з фондів наукової бібліотеки НУ «Запорізька політехніка», що висвітлюють важливі питання стосунків людини з мирним атомом і жахливі наслідки аварії, спогади про тих, хто ціною власного життя врятував світ. А ще 8 маловідомих фактів про Чорнобиль.

Ліна Костенко «Триста поезій», 2012.

Ліна Василівна близько до душі сприйняла Чорнобильське лихо, неодноразово сама побувала в зоні. Гострим болем відгукнулася в серці поетеси ця трагедія. З-під її пера вийшли сповнені гіркоти і страждання поетичні рядки: «Атомний Вій опустив бетонні повіки», «Загидили ліси і землю занедбали…», «Летючі крони голубих дерев…».

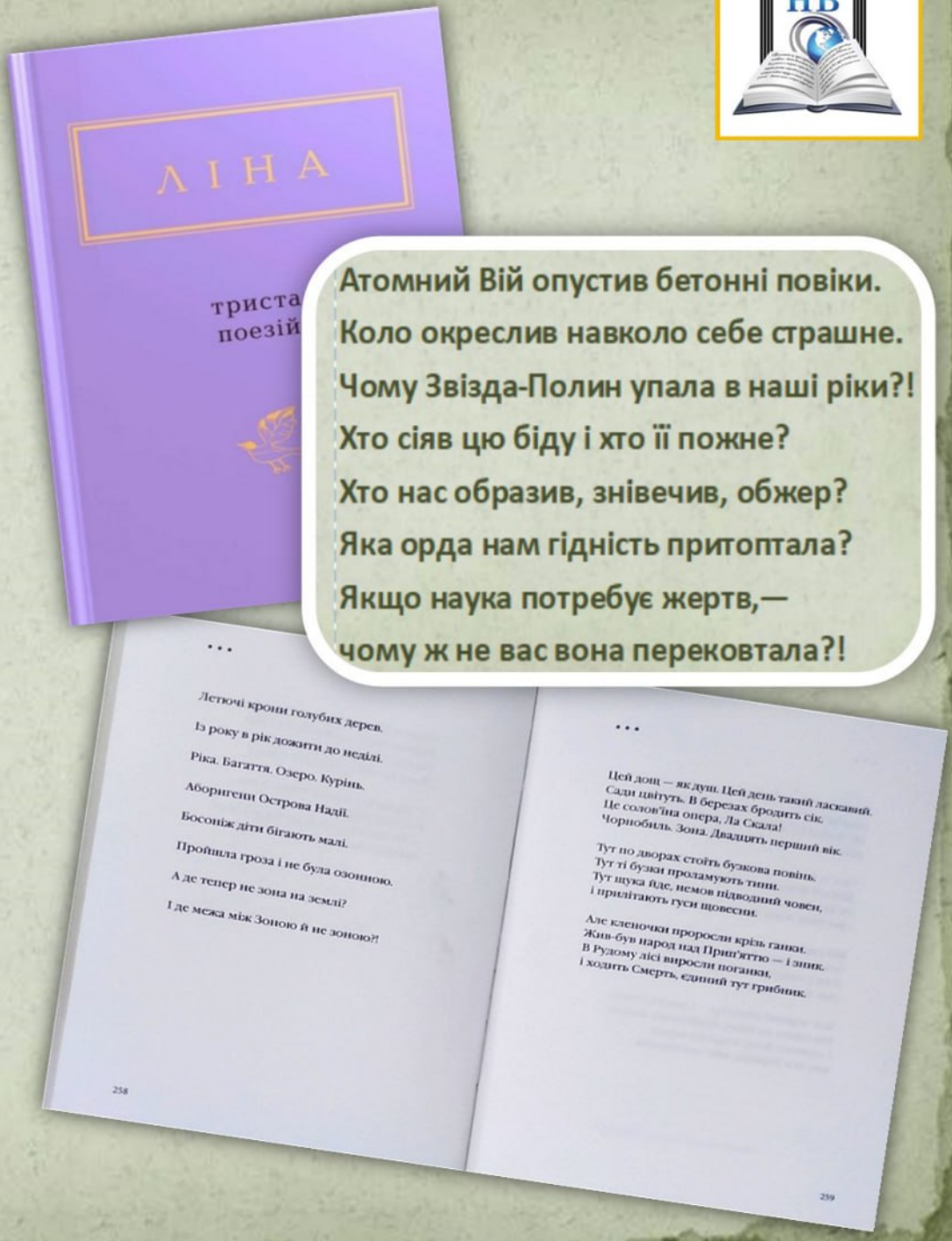

Драч І. Ф. «Берло: Книга поезій», 2007.

У книзі представлена поема «Чорнобильська мадонна» – біль і трагедія українського народу та усього світу.

Іван Драч свого часу у вірші «Поліська легенда» (1976) оспівав створення Чорнобильської АЕС. Пізніше, 1988 року, у поемі «Чорнобильська Мадонна» Драч переосмислив власні погляди на атомну енергетику, продуковану Радянським Союзом.

Це було болюче прозріння, повернення до першовитоків, зосереджених в основних образах-символах – Мадонні, яка в ядерний вік набуває обрисів матері (вона колише у своїх руках хворе дитя – планету Земля), та українському Поліссі, що зберігає безліч пластів національної історії (безперервний ланцюжка поколінь, чия пам'ять була обірвана озвірілим атомом). Коли наука декларує своє безсилля перед своїми ж плодами, єдиним засобом протидії ядерному лихові, лишається молитва і віра у диво.

Вона йде вже, прямує до тебе,
Одчинила вже двері — й тобі
Нахиляє це атомне небо
У своїй потойбічній журбі.

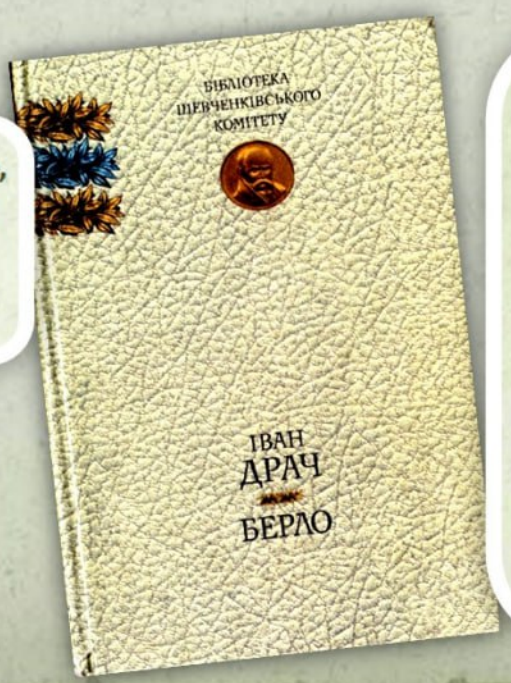

Над тобою схилилась, політик,
Чи впізнав ти цю матір — вдову?
Із мільярдом поганьблених діток
Вона долю несе світову.
Чи впізнав ти її, енергетик,
Атоммашна Величносте, ти,
Що з твоїх скороспілих абеток
Людську мову ніяк не знайти.
Лисомудрі пихаті лахудри —
Ваших внуків вона затуля:
Боса йде на вогонь кривомудрий,
Бо Вода вона є і Земля.

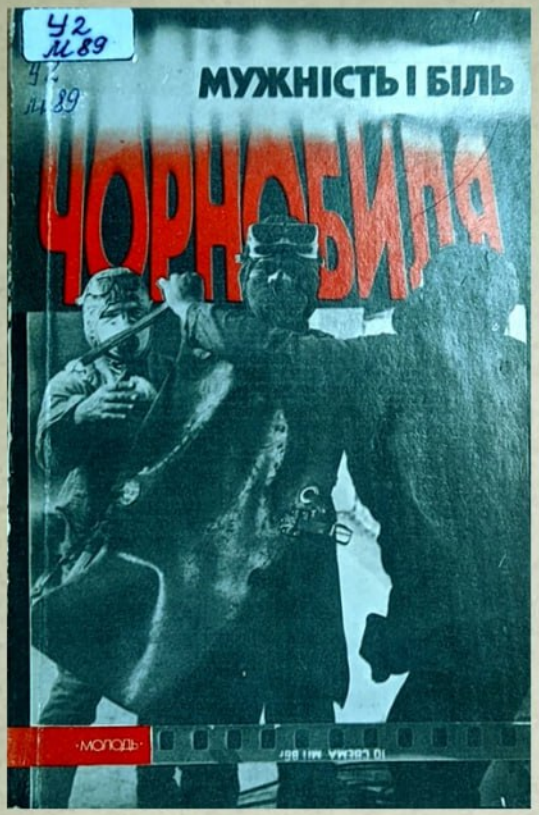

Мужність і біль Чорнобиля: повість-хроніка (поеми, вірші), 1988.

Ця книга є даниною пам'яті загиблим, виявом палкої вдячності всім, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії і нині працює у зоні Чорнобильської АЕС. Містить повість А. Трегубова «Приборкувачі вогню». Вірші Д. Павличка, Б. Олійника, І. Драча та інших.

Щербак Ю. «Чорнобиль», (документальна повість), 1989.

Юрій Щербак — відомий український епідеміолог і публіцист, а також політик — у минулому посол України в США й Канаді, радник президента України Леоніда Кучми в 1998 —2000 роках.

У 1987 році випустив книгу "Чорнобиль" — художнє осмислення аварії на ЧАЕС.

Юрій Щербак: "... Спочатку як спецкор «Літературної газети» я бачив своє завдання досить вузько: розповісти про лікарів, які беруть участь у ліквідації наслідків аварії. Але саме життя змусило мене поступово розширити коло пошуків, зустрітися із сотнями найрізноманітніших людей — пожежниками й академіками, лікарями й міліціонерами, міністрами, солдатами та іншими.

Я слухав їхні розповіді, записував голоси на магнітофон, потім, розшифровуючи ночами ці записи, знову й знову був під враженням правдивості й щирості їхніх свідчень, точності деталей, влучності суджень. Мені здавалося дуже важливим зберегти документальний, невигаданий характер цих людських сповідей".

Книга цінна тим, що описує погляд українських вчених на аварію, який відрізнявся від позиції російських фахівців.

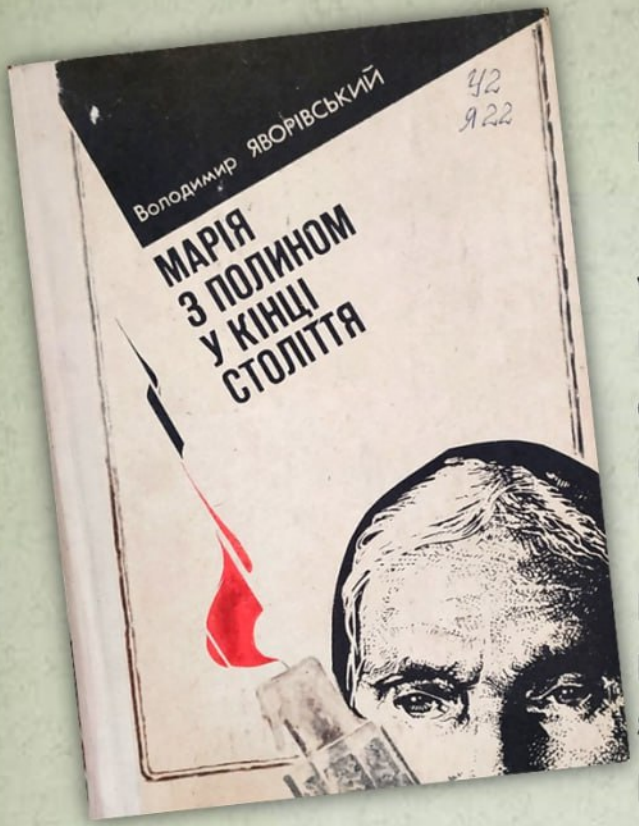

Яворівський В. «Марія з полином у кінці століття», 1988.

Володимир Яворівський – відомий український письменник, лауреат Шевченківської премії, голова комісії у справах Чорнобильської катастрофи при Президії Верховної Ради України.

В романі катастрофа ЧАЕС розкривається переважно через долю родини Мировичів, батьківська оселя якої була в селі Городища, розташованого за 20 км від атомної станції.

Герої роману: старший брат Олександр – академік, який проектував реактор, молодший – Микола, оператор цього ж реактора, що гине у мить вибуху, Григорій – пожежник, сестра Дарка, яка виводить із небезпечної зони чужих дітей і наймолодший брат Федір. На чолі роду стоїть стара мати Марія, крізь душу якої проходять всі головні лінії драми...

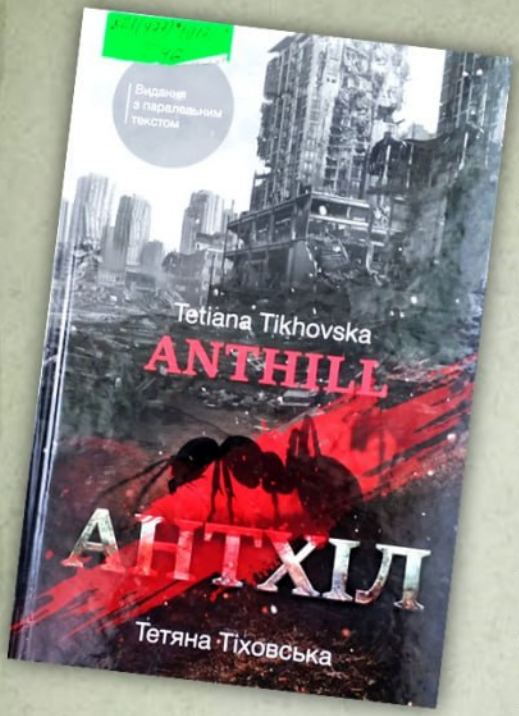

Тіховська Т. М. «Антхіл», 2020.

Роман написано в жанрі фентезі, але автор змальовує реальну техногенну катастрофу XX сторіччя – аварію на Чорнобильській атомній станції. Оскільки ця тема вкрай злободенна ледь не для всіх країн світу, книга містить паралельний текст англійською мовою.

Сюжет розгортається в недалекому майбутньому в зоні Чорнобиля. Науковці винайшли метод дезактивації уражених радіацією місць. Уряд ухвалює рішення відновити Чорнобильську атомну станцію та заселити зону навколо неї. Аби уникнути впливу мутацій, всіх тварин навколо Чорнобиля знищено. Комплексна команда відвідує зону відчуження. На її території ті, які прибули, побачили величезні мурашники. Хтось запропонував назвати нове місто Антхіл (Мурашник). Назва прижилася, а на колись занедбаній місцині виросло надсучасне місто. Запуск станції планують на 26 квітня 2086 року, на соту річницю Чорнобильської аварії. Але на цю ж дату має плани й інша спільнота, про яку людство майже нічого не знає…

Свій роман письменниця називає путівником в майбутнє і сподівається, що його можна змінити.

Під час роботи над книгою Тетяна Тіховська побувала в зоні відчуження Чорнобильської АЕС.

8 маловідомих фактів про ЧАЕС

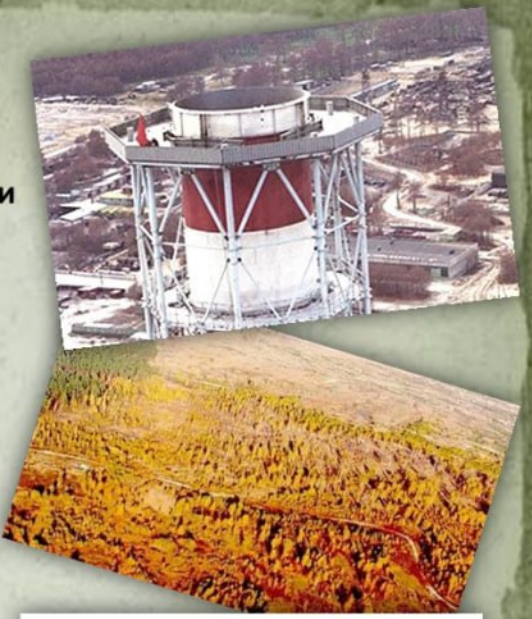

1. Троє ліквідаторів пожертвували своїм здоров'ям, бо їм наказали підняти радянський прапор на вентиляційну трубу ЧАЕС.

2. У зоні відчуження досі діє комендантська година. Вона починається о 20:00.

3. Повний розпад останнього радіоактивного елемента на забруднених територіях відбудеться через 24 466 років.

4. Потужний витік радіації "пофарбував" ліс неподалік Чорнобильської АЕС у яскраво рудий колір. З того часу він називається "Рудий ліс".

5. Радіація не поширюється рівномірно навколо ЧАЕС, а осідає острівцями. Деякі ділянки 10-кілометрової зони в десятки разів небезпечніші, ніж територія, прилегла до АЕС.

6. Дороги у зоні відчуження ідеально рівні, без єдиної вибоїни. Рівне асфальтне покриття покладено, щоб не розкидати радіоактивні відходи, які перевозяться у вантажівках на дослідження або зберігання. Максимальна швидкість руху для вантажівки з відходами – 40 км/год.

7. Про Чорнобиль вже зняли чимало фільмів, але короткометражний фільм-постсимфонія "Арка", повністю знятий у Чорнобильській зоні, зібрав престижні нагороди по всьому світу. В основу фільму лягла історія хлопчика, що виріс в Прип'яті.

8. Популяція та різноманіття видів тварин та птахів у зоні відчуження можуть конкурувати із найвідомішими заповідниками та національними парками світу.